

ROZDZIAŁ XI

OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA

(Departament Rolnictwa i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie)

1. Stan prawny

Opłaty za korzystanie ze środowiska, są jednym z instrumentów finansowych ochrony środowiska. W myśl zasady "zanieczyszczający płaci" - opłaty te ponoszą wszyscy, którzy korzystają ze środowiska. Wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska, są dochodami funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z przeznaczeniem na wspieranie inicjatyw ekologicznych, dotowanie realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych chroniących środowisko oraz akcji informacyjno-edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną społeczeństwa.

Opłaty należne za korzystanie ze środowiska województwa podkarpackiego, po dniu 1 stycznia 2002r., pobiera Marszałek Województwa Podkarpackiego, na podstawie przepisów zawartych w tytule V ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska. (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zmianami) - zwanej dalej POŚ.

Opłaty te ponoszone są za:

- wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza,
- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi
- pobór wód podziemnych lub powierzchniowych
- składowanie odpadów.

Do ponoszenia opłat, zobowiązane są podmioty korzystające ze środowiska, tj.

- przedsiębiorcy w rozumieniu ustawy Prawo działalności gospodarczej,
- osoby prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie, w zakresie upraw rolnych, chowu zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,
- osoby wykonujące zawód medyczny w ramach indywidualnej praktyki lub indywidualnej specjalistycznej praktyki,
- jednostki organizacyjne nie będące przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy Prawo działalności gospodarczej,
- osoby fizyczne nie będące podmiotami, o których mowa wyżej, lecz korzystające ze środowiska w zakresie, wymagającym pozwolenia na wprowadzanie substancji do środowiska \ lub pozwolenia wodno-prawnego na pobór wód.

W związku z nowelizacją ustawy Prawo ochrony środowiska, wprowadzoną ustawą z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 954 z 27 czerwca 2005 r.) – z dniem 1 lipca 2005 r. została dokonana zmiana systemu opłat za korzystanie ze środowiska z kwartalnego na półroczny.

W związku z powyższym:

- ostatnim okresem rozliczania się podmiotu korzystającego ze środowiska w starym systemie kwartalnym jest II kwartał 2005 r. (gdzie obowiązek złożenia wykazu i uiszczenia wynikającej z niego opłaty upłynął z dniem 31 lipca 2005 r.)
- pierwszym okresem rozliczania się podmiotu korzystającego ze środowiska w nowym systemie półrocznym, jest II półrocze 2005 r. (gdzie obowiązek złożenia wykazu i uiszczenia wynikającej z niego opłaty upłynął z dniem 31 stycznia 2006 r.)

Podmiot korzystający ze środowiska jest zobowiązany przedłożyć w terminie do jednego miesiąca po półroczu, marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, wykaz zawierający informacje i dane, o których mowa niżej, wykorzystane do ustalenia wysokości opłat oraz wysokość tych opłat, z zastrzeżeniem: podmiot korzystający ze środowiska, odprowadzający ścieki pochodzące z chowu lub hodowli ryb innych niż łososiowate lub innych

organizmów wodnych, przekazuje informacje do końca miesiąca następującego po zakończeniu okresu cyklu produkcyjnego (tj. za okres od dnia 1 maja roku rozpoczynającego cykl, do dnia 30 kwietnia roku następującego po zakończeniu tego cyklu produkcyjnego). Wykaz, na podstawie którego ustalono opłaty za składowanie odpadów, podmiot korzystający ze środowiska przedkłada także wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze względu na miejsce składowania odpadów.

Zakres półrocznego wykazu określa art. 287 POŚ, zgodnie z którym podmiot korzystający ze środowiska powinien prowadzić, aktualizowaną co półrocze, z zastrzeżeniem pkt 5, ewidencję zawierającą odpowiednio:

- 1) informacje o ilości i rodzajach gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza oraz dane, na podstawie których określono te ilości,
- 2) informacje o ilości i jakości pobranej wody powierzchniowej i podziemnej,
- 3) informacje o ilości, stanie i składzie ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi,
- 4) informacje o wielkości, rodzaju i sposobie zagospodarowania terenu, z którego odprowadzane są ścieki, o których mowa w art. 3 pkt 38 lit. c) POŚ, tj. wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, w tym z centrów miast, terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów o trwałej nawierzchni,
- 5) informacje o wielkości produkcji ryb innych niż łososiowate oraz innych organizmów wodnych i powierzchni użytkowej stawów, za okres od dnia 1 maja roku rozpoczynającego cykl, do dnia 30 kwietnia roku następującego po zakończeniu tego cyklu produkcyjnego.

Zasady prowadzenia ewidencji odpadów określają przepisy ustawy o odpadach.

Na podstawie delegacji z art. 286 ust.3 POŚ, minister właściwy do spraw środowiska, określił w drodze rozporządzenia, wzory wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat i sposób przedstawiania informacji i danych, uwzględniając w szczególności wymagania, aby formularz wykazu zawierał:

- 1) zbiorcze zestawienie informacji o zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza, wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, poboru wód oraz składowania odpadów,
- 2) pouczenie, że zawarte w wykazie informacje o wysokości należnych opłat, stanowią podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego (do zobowiązań wynikających z wykazu, stosuje się przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji)

W rozporządzeniu zostały również ustalone: forma wykazu, zawartość wykazu, układ wykazu, wymagane techniki przedkładania wykazu (pisemnie).

Jest to rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2005 r. w sprawie wykazów zawierających informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat i sposobu przedstawiania tych informacji i danych, opublikowane w Dz. U. z 2005 r. Nr 252, poz. 2128.

Wykazy winny być składane Marszałkowi Województwa Podkarpackiego drogą pocztową na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie, 35-959 Rzeszów, ul. Grunwaldzka 15 Departament Rolnictwa i Środowiska

Uiszczanie ustalonych we własnym zakresie przez podmiot opłat za korzystanie ze środowiska – reguluje art. 284, w myśl którego podmiot korzystający ze środowiska ustala we własnym zakresie wysokość należnej opłaty i wnosi ją na rachunek właściwego urzędu marszałkowskiego. Osoby fizyczne nie będące przedsiębiorcami ponoszą opłaty za korzystanie ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie wymaga pozwolenia na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska oraz pozwolenia wodno-prawnego na pobór wód w rozumieniu przepisów ustawy - Prawo wodne.

Podmiot korzystający ze środowiska wnosi opłatę do końca miesiąca następującego po upływie każdego półrocza, z zastrzeżeniem: podmiot ponoszący opłatę zryczałtowaną za odprowadzane ścieki pochodzące z chowu lub hodowli ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych wnosi ją w terminie 2 miesięcy po zakończeniu cyklu produkcyjnego. Opłatę ustala się według stawek obowiązujących w okresie, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce.

Stawki opłat za korzystanie ze środowiska - ulegają corocznej zmianie. Stawki cenowe opłat za korzystanie ze środowiska w roku 2006 - w tym jednostkowe stawki cenowe opłat, jak i współczynniki różnicujące, określone są rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska, opublikowanym w Dz. U. Nr 260, poz. 2176 z 2005 r.

Zgodnie z art. 277 ust. 1 i 2 POŚ opłaty za korzystanie ze środowiska podmiot korzystający ze środowiska wnosi na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska, z zastrzeżeniem: opłaty za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, wynikające z eksploatacji urządzeń, wnosi się na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce rejestracji podmiotu korzystającego ze środowiska (miejsce rejestracji, tj. miejsce wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, lub miejsce nadania numeru statystycznego Regon)

Rachunek redystrybucyjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie:
Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. Oddział w Rzeszowie
Numer: 18 2030 0045 1110 0000 0077 2580

Prawo przewiduje zwolnienia z opłat za korzystanie ze środowiska, zgodnie z art. 289 ust.1 POŚ ze względu na wysokość opłaty, oraz na podstawie przepisów szczególnych określonych art. 294 i art. 296 POŚ. Przepisy te stwierdzają, że nie wnosi się opłat z tytułu poszczególnych rodzajów korzystania ze środowiska, spośród wymienionych w art. 273 ust. 1, których półroczna wysokość wnoszona na rachunek urzędu marszałkowskiego, nie przekracza 400 złotych.

Zwolniony z opłat jest pobór wody:

- dokonywany na potrzeby przerzutów wody,
- na potrzeby energetyki wodnej, pod warunkiem zwrotu takiej samej ilości wody, co najmniej nie gorszej jakości,
- powierzchniowej na potrzeby związane z wytwarzaniem energii cieplnej lub elektrycznej w części odpowiadającej ilości tej wody odprowadzanej do odbiornika, pod warunkiem że pobór ten oraz odprowadzanie wód chłodniczych i wód pochodzących z obiegów chłodzących są zgodne z pozwoleniem,
- na potrzeby funkcjonowania pomp ciepłych oraz geotermii, wykorzystujących energię wody podziemnej, pod warunkiem zwrotu do wód podziemnych takiej samej ilości wody co najmniej nie gorszej jakości,
- na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych, pod warunkiem że pobór ten oraz odprowadzenie wykorzystanej wody jest zgodne z pozwoleniem,
- na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych,
- pochodzącej z odwodnienia gruntów, obiektów lub wykopów budowlanych i zakładów górniczych.

Zwolnione z opłat jest również wprowadzanie:

- do ziemi - ścieków w celu rolniczego wykorzystania, w przypadku posiadania pozwolenia wodno-prawnego na takie ich wykorzystanie,
- do wód - wód chłodniczych i wód pochodzących z obiegów chłodzących, jeżeli ich temperatura nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody, w przypadku, gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
- do wód - wód zasolonych, jeżeli wartość sumy jonów chlorków i siarczanów w tych wodach nie przekracza 500 mg/l,
- do wód lub do ziemi - wód wykorzystanych na potrzeby chowu i hodowli ryb łososiowatych, pod warunkiem, że ilość i rodzaj substancji w nich zawartych nie przekroczy wartości określonych w warunkach wprowadzania ścieków do wód,
- do wód lub do ziemi - wód wykorzystanych na potrzeby chowu i hodowli ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych, o ile produkcja rozumiana jako przyrost masy tych ryb lub tych organizmów w ciągu roku nie przekracza 1500 kg z 1 ha powierzchni użytkowej stawu.

Ponoszenie opłat podwyższonych z tytułu braku pozwolenia - reguluje art. 292 POŚ, który po nowelizacji wprowadzonej ustawą z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw stanowi:

Podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone o 500% w przypadku braku wymaganego pozwolenia na:

- wprowadzanie do powietrza gazów lub pyłów
- pobór wód lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi

Jednak po uwzględnieniu zapisu przejściowego zawartego w art. 14 ustawy z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 113, poz. 954), podmiot korzystający ze środowiska bez wymaganego pozwolenia, ponosić będzie opłaty podwyższone: o 100% za okres korzystania ze środowiska do dnia 31 grudnia 2005 r., o 100% za korzystanie ze środowiska w roku 2006, o 200% za rok 2007 i 2008 oraz o 500% za korzystanie ze środowiska po dniu 1 stycznia 2009r.

Opłaty podwyższone za składowanie odpadów reguluje art. 293 POŚ, w myśl którego:

1. Za składowanie odpadów bez uzyskania decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów podmiot korzystający ze środowiska ponosi, z zastrzeżeniem ust. 3-5, opłaty podwyższone w wysokości 0,05 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.
2. Magazynowanie odpadów bez wymaganej decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania traktuje się jako składowanie odpadów bez wymaganej decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Za składowanie odpadów w miejscu na ten cel nie przeznaczonym podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone w wysokości 0,1 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania.
4. W przypadku pozbycia się odpadów:
 - 1) nad brzegami zbiorników wodnych, a zwłaszcza w strefach ochronnych ujęć wód i na terenach wypływu wód z warstw wodonośnych
 - 2) na terenach parków narodowych i rezerwatów przyrody
 - 3) na terenach leśnych albo uzdrowiskowych lub na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone w wysokości 0,15 jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku za każdą dobę składowania
5. Podmiot korzystający ze środowiska w przypadku pozbycia się odpadów do śródlądowych wód powierzchniowych i podziemnych, morskich wód wewnętrznych lub wód morza terytorialnego ponosi opłatę podwyższoną w wysokości 100-krotnej jednostkowej stawki opłaty za umieszczenie odpadów na składowisku.
6. Przepisy ust. 3-5 stosuje się odpowiednio, jeżeli składowanie odpadów jest zabronione na podstawie ustawy o odpadach.

Termin płatności opłaty podwyższonej może zostać odroczone, na podstawie zapisów art. 316-319 ustawy POŚ. Ustawa ta wprowadziła instytucję odraczania, zmniejszania oraz umarzania podwyższonej opłaty za korzystanie ze środowiska (tj. wynikającej z braku wymaganego pozwolenia), dając w tym zakresie uprawnienia marszałkowi województwa. Termin płatności opłaty podwyższonej za korzystanie ze środowiska, odracza się na wniosek podmiotu korzystającego ze środowiska obowiązującego do jej uiszczenia, jeżeli realizuje on terminowo przedsięwzięcie, którego wykonanie zapewni usunięcie przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia złożenia wniosku. Termin płatności może być odroczone wyłącznie na okres niezbędny do zrealizowania przedsięwzięcia, o którym mowa wyżej. Zmiana POŚ wprowadziła możliwość odroczenia opłaty podwyższonej także na wniosek podmiotu obowiązującego do uiszczenia opłaty, jeżeli przedsięwzięcie to ujęte jest w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych i nie naruszono terminu jego realizacji, określonego w tym programie. Odroczenie może objąć opłaty najwyżej w części, w jakiej przewyższa ono kwotę opłaty, jaką ponosiłby podmiot korzystający ze środowiska w przypadku, gdyby posiadał pozwolenie albo inną wymaganą decyzję. Wniosek o odroczenie terminu płatności opłaty podwyższonej, powinien zostać złożony do właściwego organu przed upływem terminu jej płatności. Złożenie wniosku o odroczenie terminu płatności opłat nie zwalnia z obowiązku ich uiszczenia w części, w jakiej nie mogą podlegać odroczeniu. Wniosek, zgodnie z art. 318 ust. 3 POŚ, powinien zawierać: wskazanie wysokości opłaty, o której odroczenie terminu płatności występuje strona, opis realizowanego przedsięwzięcia, ewent. wskazanie, że

przedsięwzięcie to jest ujęte w krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych, harmonogram realizacji przedsięwzięcia ze wskazaniem etapów nie dłuższych niż 6 miesięcy. Marszałek może zażądać dodatkowo przedłożenia dowodów potwierdzających możliwość finansowania przedsięwzięcia, jeśli istnieją zastrzeżenia co do możliwości sfinansowania przez wnioskodawcę planowanych przedsięwzięć. Decyzja o odroczeniu terminu płatności opłat określa: opłatę, której termin płatności został odroczony, oraz jej wysokość, realizowane przez wnioskodawcę przedsięwzięcie, harmonogram realizacji przedsięwzięcia, termin odroczenia opłaty. Jeżeli nie są spełnione warunki odroczenia określone ustawą, marszałek decyzją administracyjną odmawia odroczenia terminu płatności opłaty. Zgodnie z art. 319 Prawa ochrony środowiska, w przypadku, gdy terminowe zrealizowanie przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia płatności usunęło przyczyny ponoszenia podwyższonych opłat, marszałek w drodze decyzji, orzeka o zmniejszeniu odroczonej opłaty o sumę środków własnych wydatkowanych na realizację przedsięwzięcia; jeżeli odroczenie dotyczy przedsięwzięcia służącego realizacji zadań własnych gminy, do środków własnych wlicza się także środki pochodzące z budżetu gminy. Jeżeli odroczeniu podlegały opłaty podwyższone za składowanie lub magazynowanie odpadów z naruszeniem wymogów prawnych – w razie zrealizowania przedsięwzięcia organ w drodze decyzji stwierdza umorzenie odroczonej opłaty. Zmiana ustawy POŚ wprowadziła również zapis: jeżeli odroczeniu podlegały opłaty w związku z wprowadzeniem ścieków bez wymaganego pozwolenia wodno-prawnego na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, w razie terminowego wykonania przedsięwzięcia służącego do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych – marszałek stwierdza w drodze decyzji umorzenie odroczonej opłaty. Natomiast w przypadku, gdy terminowe zrealizowanie przedsięwzięcia będącego podstawą odroczenia płatności nie usunęło przyczyn ponoszenia podwyższonych opłat, to zgodnie z art. 319 ust. 4 POŚ marszałek w drodze decyzji, orzeka o obowiązku uiszczenia odroczonej opłaty z opłatą prolongacyjną, o której mowa w przepisach działu III ustawy - Ordynacja podatkowa (50% wysokości odsetek podatkowych). Jeżeli przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia płatności nie zostanie zrealizowane w terminie, to zgodnie z art. 320 POŚ marszałek w drodze decyzji stwierdza obowiązek uiszczenia odroczonej opłaty wraz z określonymi w przepisach działu III ustawy - Ordynacja podatkowa odsetkami za zwłokę naliczanymi za okres odroczenia. Marszałek może wydać taką decyzję również przed upływem terminu odroczenia w razie stwierdzenia, że przedsięwzięcie będące podstawą odroczenia nie jest realizowane zgodnie z harmonogramem. W razie odroczenia terminu płatności opłat stosuje się odpowiednio przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa w zakresie wstrzymania biegu terminu przedawnienia należności.

W przypadku gdy podmiot korzystający ze środowiska nie uiszcza we własnym zakresie należnej półrocznej opłaty za korzystanie ze środowiska - Marszałek Województwa wszczyna i prowadzi postępowanie w myśl art. 288 ust.1 i ust. 2 POŚ, który mówi, że:

Jeżeli podmiot korzystający ze środowiska:

- 1) nie przedłożył wykazu zawierającego informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat - marszałek województwa wymierza opłatę w drodze decyzji, na podstawie własnych ustaleń lub wyników kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska,
- 2) zamieścił w wykazie zawierającym informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat, informacje lub dane nasuwające zastrzeżenia - marszałek województwa wymierza w drodze decyzji, na podstawie ustaleń własnych lub wyników kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, opłatę w wysokości stanowiącej różnicę pomiędzy opłatą należną a wynikającą z wykazu.

Marszałek województwa dokonuje ustaleń własnych na podstawie: pomiarów dokonywanych przez organy administracji lub przez podmiot korzystający ze środowiska obowiązany do poniesienia opłat oraz innych danych technicznych i technologicznych. Kopię decyzji, o której mowa wyżej, zawierającą informacje o korzystaniu ze środowiska przez podmiot w zakresie wskazanym w art. 287 ust. 1 pkt 1-3, marszałek województwa przedstawia niezwłocznie wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska.

Opłaty za korzystanie ze środowiska można również odroczyć, umorzyć lub rozłożyć na raty - powyższe stanowi pomoc publiczną, ma tu zastosowanie art. 281 ust.1 i 2 ustawy POŚ, który

stwierdza m.in. że do ponoszenia opłat za korzystanie ze środowiska stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy - Ordynacja podatkowa i tu uprawnienia organu podatkowego przysługują marszałkowi województwa, z zastrzeżeniem: do ponoszenia opłat podwyższonych, nie stosuje się przepisów ustawy - Ordynacja podatkowa dotyczących odroczenia terminu płatności należności oraz umarzania zaległych zobowiązań i odsetek za zwłokę. Procedury postępowania w sprawie udzielenia pomocy publicznej beneficjentowi pomocy określa ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 123, poz. 1291 z późn. zm.).

2. Realizacja zadań w 2005r.

Zadania w zakresie opłat za korzystanie ze środowiska, realizowane są w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie:

1. w części merytorycznej - przez Departament Rolnictwa i Środowiska, Oddział ochrony środowiska, który prowadzi procedury administracyjne w zakresie naliczania opłat przy użyciu oprogramowania „Atmoterm” Opole - baz danych Wojewódzkiego Banku Zanieczyszczeń Środowiska – system Opłaty
2. w części obsługi finansowo-księgowej - przez Departament Budżetu i Finansów, Oddział Księgowości Funduszy Celowych z wykorzystaniem oprogramowania „Atmoterm” – Fundusz.

Czynione przez Urząd starania oraz współpraca z lokalnymi jednostkami samorządowymi, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz Urzędem Kontroli Skarbowej w Rzeszowie, przyczyniają się do systematycznego wzrostu bazy podmiotów ponoszących opłaty za korzystanie ze środowiska: z 2,5 tys. na początku działalności Urzędu Marszałkowskiego do 6,8 tys. wg stanu na koniec 2005r. Wszystkie składane wykazy, bez względu na wynikającą z nich wysokość opłaty, są wprowadzane do programu Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska. Do niedawna co kwartał, a obecnie co półrocze, jest weryfikowanych kilka tysięcy wpływających informacji: wykazów o rodzaju i zakresie korzystania ze środowiska. W przypadku braku części z nich, są one egzekwowane od podmiotów. Brak należnych wykazów lub wpłat na rachunek redystrybucyjny - oznacza konieczność wszczęcia postępowań, celem wydania decyzji administracyjnych określających wysokość należności. Dla zobrazowania skali działań podano kilka danych liczbowych odnoszących się do roku 2005. Według stanu na dzień 31.12.2005 roku dane te przedstawiają się następująco:

- ilość podmiotów: 6,8 tys.,
- ilość wysłanych wezwań o złożenie wykazu: 1257,
- ilość wysłanych wezwań informujących o wadach wykazów: 1295,
- ilość wydanych decyzji administracyjnych: ogółem 845, w tym,
- o wymiarze opłaty: 626 decyzji, na kwotę: 1.708,7 tys. zł,
- o odroczeniu terminu płatności opłaty podwyższonej w związku z realizacją przedsięwzięcia, którego wykonanie winno usunąć przyczynę ponoszenia podwyższonych opłat: 30 decyzji,
- w oparciu o ordynację podatkową – 147 decyzji, w których udzielono pomocy o wartości EDN = 171,8 tys. zł,
- pozostałych decyzji (tj. negatywnych odmawiających lub umarzających postępowanie jako bezprzedmiotowe) – 42.

Zaznacza się, że wszystkie wpływające do Urzędu Marszałkowskiego wykazy, nawet te które dotyczą kwot nie podlegających obowiązkowi uiszczenia, muszą być i są weryfikowane. Relacje pomiędzy liczbą podmiotów korzystających ze środowiska w 2005 r. w poszczególnych jego komponentach, a także ilości podmiotów ponoszących opłaty znaczące, średnie w przedziałach kwotowych oraz małe poniżej kwoty zwolnionej z obowiązku uiszczenia – zobrazowano na wykresach nr 11.1.- 11.9.

Płatnicy, którzy w 2005 roku wnieśli najwyższe opłaty za korzystanie ze środowiska to m.in.:

- Elektrownia Stalowa Wola S.A.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Krośnie,
- Zakład Usług Komunalnych w Ostrowie,

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rzeszowie,
- Kopalnie i Zakłady Przetwórcze Siarki „SIARKOPOL” w Tarnobrzegu,
- Zakłady Chemiczne „SIARKOPOL” Sp. z o. o. w Tarnobrzegu,
- Elektrociepłownia Rzeszów S.A.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o. w Mielcu,
- Elektrociepłownia Mielec Sp. z o. o.,
- EC Fenice Poland Sp. z o. o. Rzeszów.

Podjęmowane w roku 2005 przez Departament Rolnictwa i Środowiska działania, miały na celu zwiększanie środków przekazywanych poszczególnym funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z których wspomagana jest realizacja inwestycji i urządzeń ochrony środowiska oraz edukacja ekologiczna.

Wg informacji Departamentu Budżetu i Finansów, dot. tematu gospodarowania środkami z tytułu korzystania ze środowiska za rok 2005 r. łączne wpływy wyniosły 30.344.250 zł, w tym:

- wpływy z opłat za wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza 15.140.366 zł,
- wpływy z opłat za pobór wód – 5.554.831 zł,
- wpływy z opłat za odprowadzanie ścieków – 6.215.743 zł,
- wpływy z opłat za składowanie odpadów – 3.170.430 zł,
- wpływy z opłaty produktowej – 262.880 zł.

Wpływy te zostały podzielone na poszczególne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z algorytmem przewidzianym w roku 2005 ustawą Prawo ochrony środowiska w następujący sposób:

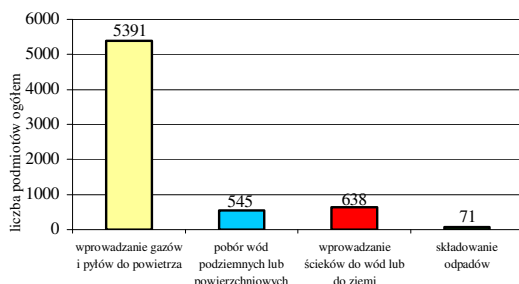
- środki wniesione z tytułu opłat za wprowadzanie substancji do środowiska i pobór wód, stanowią w 20% przychód gminnego funduszu i w 10% powiatowego funduszu,
- środki wniesione z tytułu opłat za składowanie odpadów, stanowią w 50% przychód gminnego funduszu i w 10% powiatowego funduszu,
- pozostałe wpływy z opłat za korzystanie ze środowiska, stanowią w 35% przychód Narodowego Funduszu OŚiGW oraz w 65% przychód Wojewódzkiego Funduszu OŚiGW.

Wpływy z tytułu opłat produktowych w całości odprowadzono do NFOŚiGW. Natomiast 10% z wpływów uzyskanych w wyniku wydanych decyzji administracyjnych - zasila budżet Województwa.

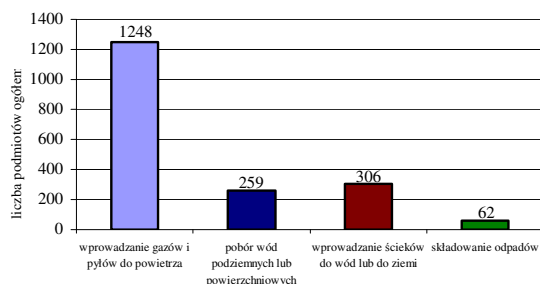
Z wpływów oraz rozliczonych środków z okresu wcześniejszego, przekazano w 2005r. z rachunku redystrybucyjnego na poszczególne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej kwotę łączną 32.290.458 zł, w tym na:

- fundusze gminne – 7.558.254 zł,
- fundusze powiatowe – 3.305.584 zł,
- Fundusz Wojewódzki – 13.905.512 zł,
- Fundusz Narodowy – 7.416.136 zł (z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska) + 295.592 zł (z tytułu opłaty produktowej),
- budżet Województwa - 104.972 zł (z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska) + 3.807 zł (z tytułu opłaty produktowej).

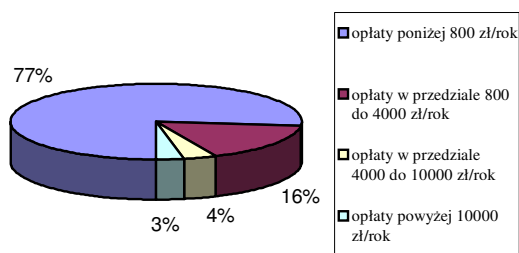
Wykres 11.1. Liczba podmiotów korzystających w 2005 roku ze środowiska w jego poszczególnych komponentach.

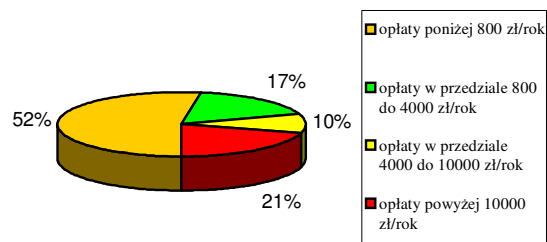
Wykres 11.2. Liczba podmiotów objętych opłatami za korzystanie ze środowiska w 2005 roku (ponoszących opłaty powyżej 800 zł. rocznie).

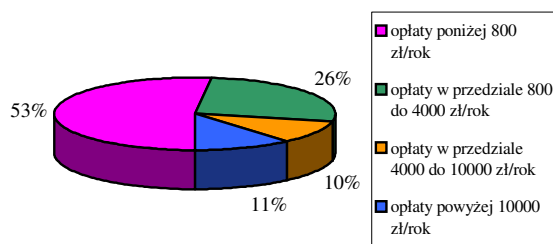
Wykres 11.3. Udział podmiotów ponoszących w 2005 roku opłaty za wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza w określonych przedziałach.

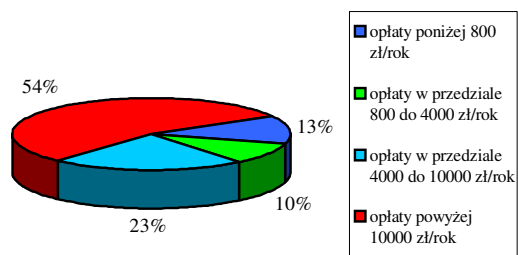
Wykres 11.4. Udział podmiotów ponoszących w 2005 roku opłaty za pobór wód podziemnych lub powierzchniowych w określonych przedziałach.

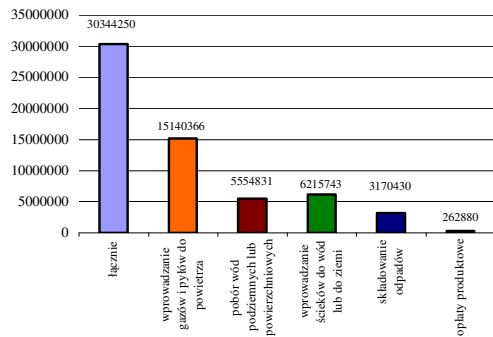
Wykres 11.5. Udział podmiotów ponoszących w 2005 roku opłaty za wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi w określonych przedziałach.

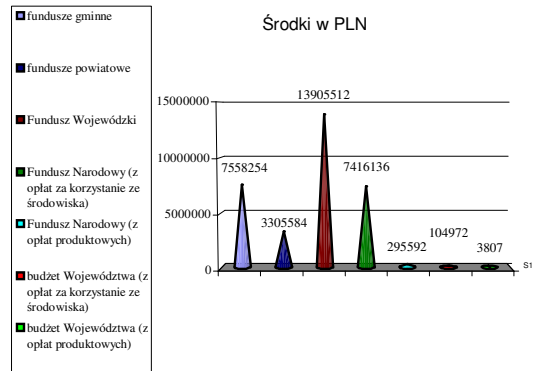
Wykres 11.6. Udział podmiotów ponoszących w 2005 roku opłaty za składowanie odpadów w określonych przedziałach.

Wykres 11.7. Wpływy na rachunek redystrybucyjny Marszałka Województwa Podkarpackiego z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i z opłat produktowych w 2005 roku.

Wykres 11.8. Podział środków przekazanych na poszczególne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2005 rok

Wykres 11.9. Procentowy udział środków w poszczególnych funduszach w 2005 roku

